

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyházi, társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 6000 K EGY SZ. 2000 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.

Felolós szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK

HETENKINT SZOMBATON

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

TARTALOM: Vezércikk: ó-ó.: Uj hajtások. — II. cikk: Révész I.: Hol vagy, édesanyam? — Forgácsok. — Külföld. — Belpolitika—Külpolitika. — Hírek. — Családi kör. — Hirdetések.

Uj hajtások.

Református anyaszentegyházunknak ősi szokása, hogy áldozócsütörtökön veszi fel a gyülekezet tagjai közé azokat az ifjakat és leányokat, akik előzőleg a maguk református hitéről nyilvános bizonytságot tettek. Hogy miért áldozócsütörtökön? Mert ezen a napon, az Ur megdicsőülése napján parancsolta meg Jézus tanítványainak: „Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket...”

Ime az uj hajtások! Az egyház reménységei, jövődjöje!

Boldog öröm töltötte el az ember lelkét, amikor látta őket az Isten házában, mondván a nyilvános, hangos vallomást: Református keresztyének vagyunk!

Vajjon ezzel a vallomással el is fog némulni az ajkuk, mint annyi más életnél történt, vagy éppen most fog a vallomástétel igazán elkezdődni és fokozatosan erősödni? Az utravalótól függ, amellyel elláttuk őket! Megörzik-e, vagy eldobják maguktól?

Bibliát adtunk a kezükbe, hogy annak lelke szóljon hozzájuk mindennap!

Bibliát, amelyet az anyagyülekezet szeretete szerzett össze.

S csak egy a kívánságunk! Az ajánlkozó lélek szeretetéhez hasonló módon szeressék majd ők is ezt a Bibliát!

* * *

Adakoztak erre a célra: N. N. 50000, özv. Rajki Antalné 20000, özv. Steinwalter Ödönné 100000, Baranyai Gyula 20000, Dr. Kovács Antalné 10000, M. Rudy S.-né 20000, Horváth J. 200000, Dr. Röth D. 20000, Dobay M.-né 25000, Glöckner J. 25000, Ligeti Gy. 61200, N. N. 50000 korona és Halász Gyuláné 50,000 K.

* * *

Még másokat is várunk!

óó.

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy Hazában,

Hiszek egy Isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában,

Amen.

Hol vagy édesanyám?

A „Société Centrale Evangélique” megbízásából a husvétii szünidőben misszionáltam Franciaország északi bányavidékein (Douai, Roubaix, Lens) nagyszámban betelepült magyar munkáscsaládok között. Az elmúlt évi statisztika szerint állítólag 85 ezer magyar van ezen a vidéken. . . . Legtöbben Tatabányáról jöttek, de vannak Komárom, Esztergom, Szatmár, Bihar stb. megyék minden részeiből is. Mind hazavágynak, de a megélhetést méltónak tartja kiérdemelni munkája után mindenki. Maradnak tehát, mert a szűk betevő falatnál itt többet tudnak keresni. Itt élnek és mert franciául alig beszélnek valamit és mert egymás között itt is cívakodnak, vagy mert legjobb esetben közömbösek egymás iránt, úgy élnek, mint az ismeretlen szigetre dobott hajótöröttek, igen sokszor csak mint az állatok. . . . Hogy a magyarországi református egyház miért felejtkezett el teljesen testéről ideszakadt hiveiről, azt nem tudom megérteni. Itt több, mint 1000 magyar református család él (Párisban is van vagy ötszáz) hit nélkül. Isten nélkül, pogány módra. Találtam gyermekeket, akik nemcsak azt nem tudták megmondani, hogy reformátusok-e, vagy sem, de sőt azt sem tudták, hogy van-e Isten. — Pár rövid nap alatt, amíg közöttük voltam, sok-sok magyar szomorúság meglátására nyílt ki a szemem. . . . A francia testvéregyház ottani lelkészei sok-sok gondoskodással és szeretettel vesznek körül a magyar reformátusokat. . . .

Ezek a sorok egy buzgó fiatal református theológusnak, a franciaországi Montpellierben tanuló, erdélyi származású Csekme Ádámnak a leveléből valók. Amikor olvastam s ismételtelen elolvastam ezt a levelet, mintha egy szívetrázó kiáltást hallottam volna ki belőle: az idegenbe szakadt, kengetett, vagy züllött gyermekek kétségbeesett kiáltását a lelki édesanyjuk, a magyar református egyház után. Idehaza ezt az édesanyját talán lenézték, nem akarták ismerni, vagy a legjobb esetben közönyösek voltak iránta; most, idegenben érzik, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember. . . .”

És az édesanyjának meg kellene hallania ezt a kiáltást. Ha már hazánk és államunk a maga szomorú politikai és gazdasági helyzetében nem képes megakadályozni, hogy gyermekei a nagyobb darab kenyérért seregestől le ne szakadozzanak amugy is megtépett testéről: legalább lelki édesanyjuknak, egyházuknak a szíve dobbanjon e mind magyar, mind református keretében szempontból rohamosan veszni indult lelkei ezrei felé.

Egyetemes egyházunk a mai, nagyon korlátozott anyagi lehetőségek között is meg kellene, hogy találja a módját annak, hogy e szeren-

csétlen véreink lelkiigondozásához teljes erkölcsi és némi anyagi támogatást nyújtson, talán a Montpellierben mindenkor tanulmányozó magyar kálvinista theológusok útján és az illető bányahelyeken működő francia lelképásztoroknak már eddig is tapasztalt szíves segítségét hathatósan igénybe véve. Lelkipásztoraink, a mennyiben tudomásuk van róluk, állandóan nyilvántarthatnák oda (kivándorolt hiveiket és legalább levelezés útján fentarthatnának velük némi, bizalmat keltő és vigaszt nyújtó lelki kapcsolatot. De minden egyes, itthon jobb viszonyok között élő magyar reformátusnak is meg kellene éreznie a testvéri felelősséget ezekkel a hontalanokkal szemben s anyagi vagy egyéb támogatással sietni segítségére a köztük folytatandó magyar misszióknak (amelynek pl. vallásos iratokra, bibliákra stb. volna nagy számmal szüksége.)

Amint ezt a Vasárnap és egyéb egyházi lapok hasábjain már régebben is megírtam, csekélységem minden ilyen irányú segítőakció közvetítésére szívesörömet áll rendelkezésre, ugyancsak a fenti meghatározottakat írt derék fiatal theológus is, akinek címe ebben az iskolai évben; M. Adam Csekme, Montpellier (Hérault) France, Faculté de Theologie Protestante.

Magyar református egyházam: a saját elfolyt véred „feléd sir, mint pusztá. . . .” — a próféta szava szerint.

Dr. Révész Imre.

FORGÁCSOK

A szegedi egyetem.

Ugy gondoljuk, hogy a szegedi egyetem beosztásának Damokles kardja most már nem lebeg felettünk. Ujabb időben biztató hírek érkeznek arról, hogy egyetemünk mégis csak megmarad s a Takarékosági Bizottság levette tárgyalásainak sorrendjéről ezt a szerencsétlenül felvetett kérdést. Nem akartunk eddig a kérdéshez hozzászólni, nehogy bizonyos körökben ebből is felekezeti kérdést kovácsoltak legyenek ellenünk. Nem tagadjuk, a kolozsvári egyetem sorsa nem közömbös egy magyar református előtt sem. Mert bár a legnagyobb tudatossággal sem lehet „református jellegű” egyetemnek mondani, amnyi tagadhatatlan, hogy elsősorban az erdélyi magyar kálvinizmus volt az a társadalmi tényező, amely a kolozsvári egyetemnek úgy a maga tanulóiban, mint professzori karában állandóan megadta a fejlődéshez szükséges utánpótlást, hogy az anyagi kérdésekről ne is beszéljünk. Ettől eltekintve azonban a kolozsvári egyetem nem református egyetem, távolról sem

az! A kolozsvári egyetem az egész magyar nemzet közkinccse, az egész magyarság egyik bevehetetlen szellemi bástyája. Ezért döbbsentett meg bennünket az a — Rákosi Jenő tollából származó s így légbőlkapottnak nem minősíthető — hír, hogy a kolozsvári, jelenleg szegedi egyetem beszüntetésének gondolata a budapesti egyetem tanári karának köréből indult ki. Nem tudjuk elképzelni azt az esetet, hogy egy egyetemi tanár, aki maga is vezérlő szellemi képviselője kell, hogy legyen minden kulturális haladásnak, az iránt tegyen lépéseket, hogy egy hatalmas multtal rendelkező nagy kulturintézményt beszüntessenek. Nem tudjuk elképzelni, hogy ezt egy magát lelkiismeretesnek nevező kulturális vezető megtegye. De hát akkor mi lehet az oka, hogy ép a budapesti egyetem köréből indult ki a volt kolozsvári egyetem eltörlésének gondolata. Szinte önmagunk előtt is félve titkoljuk azt a gondolatot — amely pedig önkénytelenül is felmerül bennünk: — talán nem azért, mert a pesti egyetem „Pázmány Péter” nevét és szellemét viseli homlokzatán? Végtelen szomorú lenne és végzetes csapást jelentene társadalmunkra, ha a jezsuita morál már kulturális téren is diadalmat aratott volna hazánkban.

Egy kis felekezeti statisztika.

Református testvéreink annyit hallanak mostanában felekezeti statisztikáról s különösen oly sok helyt nem álló statisztikáról olvasnak, hogy szükségét érezzük annak, miszerint mi is közöljünk velük egy kis statisztikát, amely a leglekiismeretesebben közli velünk, hogy a felekezetek arányszáma hogyan is áll manapság Európában s az Egyesült Államokban. Megnyugtathatjuk református testvéreinket, nem kell még siratniok a protestantizmust s a kálvinizmus felett sem igen huzza meg más a halálharangot, mint a „Katholikus Ébredés”. A rideg számok egészen mást beszélnek. Nézzük csak először, hogyan is áll a felekezetek létszáma jelenleg a Földön? A „Katholikus Ébredés” statisztikája szerint a világon él jelenleg 304 millió katolikus, 157 millió szakadár (a gör. keleti egyház hívei) 212 millió protestáns, 227 millió mohamedán és 15 millió zsidó; 785 millió ember viszont (különböző pogány vallás híve. Ezzel szemben a legújabb népszámlálás adatai szerint igaz ugyan, hogy 212 millió protestáns él a világon, de a katolikusok száma csak 265 millió. Ha pedig megnézzük az európai viszonyokat, akkor igazán nem panaszkodhatunk a protestáns egyházak, sőt újabb diadalról és mind számbeli, mind lelki megerősödésről számolhatunk be. Ha ugyanis a szaporulatot nézzük, azt látjuk, hogy 1873 óta a protestánsok száma 54 százalékkal növekedett, ezzel szemben a katolikusoké csupán 30 százalékkal. 1872-ben Európában 70 millió protestáns élt,

ma számuk 109 millió. A felekezeti eloszlás több európai államban jelenleg a következő: Németországban él 45 millió protestáns, Hollandiában 3 és fél millió, Svájcban 2.2 millió, Franciaországban 1 millió, Dániában 2 és fél millió, Norvégiában 2 és fél millió, Svédországban 5.7 millió, Finnországban 3.2 millió, Észtországban 1 millió, Lettországon 1.5 millió, Oroszországban 1.1 millió, Litvániában 200.000, Lengyelországban 1.5 millió, Csehszlovákiában 1.2 millió, stb. Legtisztább protestáns államok az északi, Skandináv államok. Így Svédországban és Norvégiában közel 8 millió protestánsal szemben mindössze 5147 katolikus él, Dániában Róma híveinek száma alig 8000. A többi államok vallási növekedése is élesen bizonyítja, hogy mennyire nem protestáns bűn az „egyke” s mennyivel inkább szaporodnak a protestánsok, mint például a katolikusok. Így Svájcban 1920 óta napjainkig a katolikusok száma 1.593.538-ról lefogyott 1.528.000-re, míg a protestánsoké 2.107.596-ról 2.217.000-re emelkedett. S mindez rövid négy év alatt. Nem is említjük a protestánsok számának óriási szaporodását azokban az országokban, ahol a protestánsok lényegesen kisebbségben vannak, mint Spanyolország, Portugália, stb. Ezekről majd máskor közlünk bővebb ismertetést.

Amerikában a statisztikát nem lehet ily pontosan összeállítani. Itt ugyanis a protestánsok statisztikailag nem minden megkeresztelt egyháztagot vesznek számításba, hanem csak azokat, akik már urvacsorával éltek, tehát az egyháznak ténylegesen vallást tett tagjait. Még így is így fest azonban a felekezeti statisztika: Protestáns van 79 millió, katolikus (minden megkereszteltet, tehát a csecsemőket is beszámítva) 18 millió. Persze itt az őslakosság, értvén ezek alatt az Amerikai Egyesült Államokat megalapító lakosság leszármazóit, mind protestáns s az egész állam szelleme tiszta kálvinista. A katolikusok 90 százalékban bevándoroltak.

Utoljára hagyjuk az angol statisztikát. Angliáról annyit és oly formában ír ujabbban a Katholikus Ébredés, hogy bizonyára sok egyháztagunk, kinek ez az ujság kezébe került már meg volt győződve, hogy minden becsületes angol azóta már az egyedüli üdvözítő egyház vizen evez s a protestánsok teljesen kivésztek Anglia földjéről. Megnyugtathatjuk őket, hogy nem így van. Az írek nagy része Nagybritannia területén soha sem követett más vallást, mint katolikust. Ezek száma nem változott. Mindezek ellenére me Anglia lakosai közül, kiknek összes számuk 45 millió, csak 5.4 millió a katolikus mintegy 39 millió protestánsal szemben. 1876-ban Anglia lakosainak száma 34 millió volt s ezek között ekkor 6 millió katolikus volt. A katolikusok száma tehát egyre fogy és

a protestánsoké egyre növekszik Angliában. Ez az igazság! Egy pár hitehagyott anglikán pap nem csinál még pápás államot Angliából!

Tárgyilagosság.

Tele voltak a múlt évben az összes katolikus folyóiratok annak az esetnek kiszínezésével, ami a kiskunhalasi református főgimnáziumban történt. Itt ugyanis egyik református főgimnáziumi tanár egy katolikus leányt akart elvenni feleségül s természetesen úgy egyeztek meg, hogy református templomban esküsznek s a leány református reverzálist ad. A főgimnázium katolikus hitoktatója ezt az esetet a menyasszony huga előtt, ki a főgimnázium tanulója volt, az egész osztály jelenlétében éles hangon bírálat tárgyává tette s sértő módon nyilatkozott az ilyenfajta házasságokról. A tanár megtudva a menyasszonyán ily módon eseti sérelmet, a katolikus hitoktatót felháborodásában tettelegesen inzultálta. Persze ez az eset témája volt a katolikus lapoknak hosszú hónapokon át, sőt a Szív című katolikus ujság „Isten ujsa” címmel azt a hamis hirt is közölte, hogy a tanár megbolondult. (Igaz, hogy a lapnak egy félreeső helyén a sajtótörvény kényszere folytán a saját cikkének tartalmát aztán sietett is megcáfolni.) Nem mondjuk egy szóval sem, hogy a tanár eljárása helyes volt. Mi is azt valljuk, hogy semmi nemű kérdésnek elintézése nem lehet a tettelegesség. Egyik durvaság a másik durvasággal nem intézhető el kálvinista erkölcsi szempontból.

Azonban mostanában két hasonló eset történt, csak hogy most már katolikus részről. Az egyik 1923-ban Öcsényben. Itt az urnapi körmenetet egyik református presbiter saját házána kapuján belül állva nézte végig s kalapját természetesen nem vette le, minthogy nem tartozott a körmenetben járók közé. Erre a katolikus csendőrök nekiesetek és véresre verték. Ez az egyik eset rövid összefoglalása. A másik a múlt hetekben történt egyik nagy többségében református községben, Szabadszálláson. Itt szintén körmenetet jártak a katolikusok s a távolabb álló egyik református teológust, ki a községben mint exmittáns lévíta működik, tehát a hívők ismerhetik, a község plébánosa, ki előtt szintén nem volt ismeretlen a teológus személye, a körmenet közben megtámadta és tettelegesen bántalmazta.

Persze ezekről az esetekről hallgatnak a katolikus lapok. Erről egy sort sem tudnak hozni. A kiskunhalasi tanár botránya ellenben még mindig napirenden lévő probléma. Tessék akkor a tárgyilagosság szemüvegén keresztül nézni az esetet és ezt is a másikhoz hasonlóan, de nagyobb tárgyilagossággal tárgyalni. Ezt követeli a keresztyén morál. A most említett két esetet mi is kivételnek tekintjük. Volt azonban rá idő

— a gályarabok hosszú sorának emlékei beszélhetnének erről — mikor nagyon is mindennapi eset volt a szabadszálláshoz hasonló kis történet. Reméljük, a katolikus sajtó is csak kivételnek tekinti a dolgot és méltó helyen és keresztyéni módon ítéli el a hasonló hallatlan durvaságokat, amelyet némely elvakult hívő és egy magát keresztyénnek nevezni merő pap követett el.

KÜLFÖLD.

Hirek szerb megszállott területről.

Megirtult lapunk egyik számában a szerb uralom azon erőszakosságát, mellyel a várdaróci református lelkészt (kijutassították „Jugoszlávia” területéről. Ugyanakkor megemlítettük, hogy legnagyobb tragédiája a megszállt területek ezen részén levő egyházainknak az, hogy lelképásztorai lassanként elfogynak s utánpótlásról ugyszólván lehetetlen gondoskodni. Alig említettük fel ezt a szomorú tény, most újból két gyász esetet kell közölnünk. Póth József ujsóvői és Kelecsényi Mihály szentlászlói lelkészek hagyták árván gyülekezetüket. Mindkettőt szívszélhűdés ölte meg. Haláluk óriási veszteség a szerb megszállt területen színylődő református egyházra, de őszinte gyászolja halálukat egyetemes egyházunk is, amely két lelkes, evangéliumi szellemű lelkészét veszítette el az elhunytakban. Temetésük a szerb megszállt területi magyarság osztatlan részvéte mellett folyt le. A szerb kormánynak a magyar református egyházzal való ellenszenves fellépése arra készítette a Magvető című délvidéki református egyetemes jellegű egyházi lapot, hogy felvesse a kérdést, nem lenne-e helyénvaló, ha a református egyház a szerb állam fővárosában, Belgrádban egy ugynevezett „ágenszt” tartana — a régi magyar református bécsi ágens mintájára — aki a református egyház ügyeit a kormánynál képviselné s ott minden az egyházat érintő ügyben eljárna, arról felvilágosítást adna. Az eszmé széles körökben nagy megértésre talált, úgy hogy most konkrét kivételről kezdenek tárgyalni. A kivételnek több módja ajánlkozik. Sokan felvetették azt a megoldási módot, hogy valami képzett politikust, vagy közéleti férfit kellene belgrádi képviselőül megtenni aki a református egyház viszonyait ismeri s ez által, majd meglévő személyi összeköttetései révén a magyar református egyháznak leg-határozatosabb szószólója, mintegy diplomáciai képviselője lenne a belgrádi hatalmasoknál. Szerintünk azonban a legjobb megoldási mód az lenne, ha megszerveztetnék azonnal a belgrádi református lelkészség. Erre elengedhetetlen szüksége van a szerb megszállt területi reformátusságnak. Igaz, hogy az üresedésben lévő

tiz lelkestség betöltése is óriási nehézségekkel jár, de minden áldozatot meg kell hoznia ennek ellenére is a megszállt területen élő református véreinknek arra, hogy egy képzett, a szerb nyelvet, sőt a francia nyelvet is beszélő református lelkeszt nyerjenek a belgrádi lelkeszség elvállalására. Egyházi ügyeink igazi képviselője a szerb államnál csakis ez a belgrádi lelkész lehetne. — A „Magvető” írja, hogy a francia megszállás alatt a Nagykikindán lévő francia gyar-mati csapatok katonái között igen sokan voltak olyan néger katonák, kik a madagaszkári református misszió működésének áldásos hatása alatt keresztkedtek meg s lettek református anyaszentegyházunk tagjai. A katonák az ottani református templomban állandóan istentiszteletet tartottak s azoknak buzgó látogatói voltak. Ugyancsak itt keresztkelt meg Fekete Gyula lelkész a madagaszkári katonák között huszonnyolcat.

Az oláh „iskolareform” parlamenti tárgyalása.

Hirt adtunk arról a balkáni módszerű iskola törvényről, amellyel az oláh kormány legújában a felekezeti iskolákat teljesen lehetetlenné akarja tenni az általuk megszállt területen. Megírtuk, hogy az oláh közoktatásügyi miniszter milyen durván utasította el magától az őt a javaslat megváltoztatására kérő magyar püspököket. A magyar kisebbségi egyházak most külön-külön gyűléseket tartottak s azokon egy ugyanazon szövegezésű határozati javaslatot fogadtak el, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy az ő iskoláikat egyszerűen magániskoláknak nyilvánítsák. Az egyházak nevében az oláh szenátusban Pál István római katolikus kanonok a következő nyilatkozatot olvasta fel:

„A magánoktatásról szóló törvényjavaslat előkészítése és tárgyalásának módja nélkülözi a magyar hitvallásos oktatás szempontjából alapvető fontosságú kérdést megillető alapos-ságot. Ezt bizonyítja különösen a nyelvi és vallási kisebbségekkel való előzetes megvitatás, valamint a szenátusban valló tárgyalási módja. A szenátus ugyanis a tárgyalást rendkívül sürgős-nek mondta ki és oly időre tűzte ki, amikor a kisebbségi egyházak képviselői e kérdésnek hatóságaikkal való megelőzhetetlen szabályszerű megvitatása miatt jelen sem lehettek a szenátus ülésén, úgyhogy a kérdés elvonatott a komoly tanulmányozás és megvitatás lehetősége alól. Az egyházak vezetőségének a kormányhoz és a szenátus elnökéhez intézett halasztási kérelmét nem vették figyelembe. Ezek alapján a négy magyar kisebbségi egyház, a római katolikus, a református, a magyar ágostai evangélikus és az unitárius egyházak nevében és megbízásából sajnálattal bejelentem, hogy képviselőik e törvényjavaslat tárgyalásában nem vehetnek

részt és e törvényt hozzájárulásuk nélkül hozott oktrojált törvénynek fogják tekinteni és jövő magatartásukat ehhez fogják szabni.”

Ezután Fülöp Béla szenátor jelentette be, hogy a magyar párt mindenben csatlakozik a négy magyar kisebbségi egyház felfogásához. Schullerus szász szenátor hasonló értelemben nyilatkozott.

Mi tette nagygyá Amerikát?

Történelmileg bebizonyított tény, hogy semmi más, mint a tiszta kálvinista alapon álló politikai erkölcs! Ép úgy, mint ahogy ez az alapja többek között Anglia nagyságának és Hollandia gazdasági felvirágzásának is. Hogy Amerika nagyságát ma is ennek a kálvinista közszellemnek, a kálvinista keresztyénség hatalmas lelket átformáló erejének köszönheti, arra kellő bizonyíték az a régi s ma is fennálló szokás, hogy Amerikában minden kongresszusi, szenátusi, képviselőházi ülést s minden társas megbeszélést, hol a közügyekről óhajtanak tárgyalni, imával s bibliamagyarázattal nyitnak meg. Hogy az evangélium szelleme mennyire áthatja Amerika lakosságát s annak vezető férfait, arra legtündöklőbb példa az Egyesült Államok új elnöke: Calvin Coolidge. Az elnök buzgó tagja a washingtoni református egyháznak. Amint saját lelkipásztora írja róla, mindig állandó látogatója volt a templomnak, megvolt a maga szokott padja, amelyet feleségével és fiával foglalt el. Amióta elnök, ebben csak a következő változás történt: azelőtt mindig az istentisztelet előtt érkezett a templomba, most ellenben, minthogy minden ideje ki van szabva, mindig a lehető legpontosabban érkezik meg az istentisztelet megkezdésekor. De nem elégszik meg a szorgalmas templomlátogatással, személyesen érdeklődik minden egyházi ügy és mozgalom iránt s még ma is állandóan szolgál egyházának minden ügyben jótanáccsal és segítséggel. Akármennyire el is van foglalva, arra mindig van ideje, hogy lelkipásztorát fogadja, de arra is van ideje, hogy mindennap ő maga végezze családjával a házi istentiszteleteket. Nagy földadataira állandóan imádsággal készül föl. „Én azért járok templomba — mondotta lelkipásztorának —, hogy ott megtanuljak egyszerű és szerény maradni. Erre semmi se segíti rá úgy az embert, mint Isten igéjének hallgatása és magyarázata.” Vajha a Coolidgeoknak, a Lincoln Ábrahámok és Washingtonok nagy utódjának, sok követője akadna Magyarországon kálvinista államférfiai között is!

**Az Egyházi Híradó
telefonszáma 11-61.**

Belpolitika — Külpolitika

A választójogi javaslat vitájában legutóbb Ap-ponyi Albert és Andrássy Gyula szóltak fel és mindketten a titkosság mellett szálaltak sikra. Ap-ponyi beszédére külön is válaszolt az egységes párt, majd külön a miniszterelnök is szemére ve-tette az ellenzéknek, hogy amikor módjában lett volna az általános egyenlő titkos választójog meg-valósítani, az alkalmat mindig elmulasztotta. — Legújabb hírek szerint az alkotmányjogi törvény-javaslatok letárgyalása után az ősszel összehívó két-kamarás országgyűlés vissza fogja állítani a nádori méltóságot.

Junius elején Genfben utaznak a miniszter-elnök és Smith Jeremiás ahol előterjesztéseket tesznek a jövő évi magyar költségvetést illetőleg.

A felvidék utolsó és egyetlen királyilag ki-nevezett római-katolikus püspök, Fischer Colibrie Ágost meghalt.

Stresemann német birodalmi külügyminiszter legutóbb nagy beszédet mondott, amelyben me-legen emlékezett meg Magyarországról. Örömmel állapította meg, hogy Magyarország a pénzügyi megszilárdulás a legjobb úton halad.

Amerika újból követeli háborús eredetű köl-csöneinek minél előbbi visszafizetését.

== HIREK. ==

Istentiszteletek sorrendje Szegeden : Má-jus 24-én d. e. 10 órakor gyülekezeti istentisztelet d. u. 6 órakor hálaadás (Teleki S. sl.)

Szórványok közül május hó 24-én Felső-pusztaszeren tart urvacsorával egybekötött isten-tisztelet Bakó László lelkész. Pünköst I. napján d. e. 10 órakor Dorozsmán, d. u. 3 órakor Desz-ken, Pünköst II. napján d. e. 10 órakor Kiste-leken, d. u. 4 órakor Algyőn lesz istentisztelet urvacsoraosztással (Teleki S. sl.)

Pünkösti istentiszteleteink. Már előre jelezzük, hogy az ünnepek alkalmával úgy, amint azt karácsonykor és húsvétkor is tettük, az I. nap délelőtti két istentiszteletet tartunk, még pedig reggel 9 órai kezdettel, majd d. e. 10 órai kez-dettel, amely utóbbi urvacsoraosztással lesz egybe-kötve. Pünköst másodnapján d. e. 10 órakor tar-tunk istentiszteletet s az urasztalát ez alkalommal is megterítjük. A délelőtti istentiszteleteken kívül természetesen mindkét napon d. u. 6 órai kez-dettel is összejövünk az Isten házába.

Urvacsoraosztás és bűnbánati hét. A pünkösti urvacsoraosztást megelőzőleg, hogy arra mindenki magát jól elkészíthesse, a ránk követ-kező hét minden napján d. u. 6 órai kezdettel bűnbánati istentiszteleteket tartunk. Az istentiszte-

letek alkalmával a Lélek munkájáról fogunk szó-lani a következő felosztással és sorrendben : hét-főn : A Lélek munkája az egyéni életben (Bakó L.) kedden : A Lélek munkája a családi életben (Durkó G. hl.) szerdán : A Lélek munkája az egyházi életben (Illyés Endre hl.), csütörtökön : A Lélek munkája a nemzeti életben (Teleki S. sl.) pénteken : A Lélek munkája az apostoli korban (Bakó L.), szombaton A Lélek munkája a refor-máció idején. (Bakó L.), vasárnap : Az örökké élő Lélek. (Bakó L.), Ezekre a sorozatos istentiszte-letekre különösképen is felhívjuk hűveink figyelmét, de hangsúlyozottan hívogatjuk azokat az egy-háztagokat, akik pünköstkor az Urnak megterített asztalához kívánnak járni. Az ur asztalához eddig kenyérrel és borral hozzájárultak ; Zimonyi István és Tomory Mihályné.

Megalakult a Szegedi Református Ének-kar. Többszöri sikertelen próbálkozás után végre lelkiismeretes komolysággal állottak össze egyné-hányan, hogy a Szegedi Református Énekkar ügyét diadalra vigyék. Minden reménységünk meg van rá, hogy próbálkozásnak ez lesz az utolsó, mert teljes eredményre fog vezetni. Az újjonnan me-galakult énekkarnak már így is nagy tervei vannak. Így többek között részt akar venni a nyáron Sop-ronban tartandó országos dalosversenyen. Hisszük hogy ez a szárnypróba Dr. Horváth József kar-nagy vezetése mellett nem lesz siker nélküli. Épen ezért, hogy a Szegedi Református Énekkar is be-nevezhessen a soproni dalosversenyre, szükséges volt az alapszabályszerű megatalkulás. Bár akik a maguk szolgálatát a református énekkarban fel-ajánlották, jól tudják hogy egy egyesületet sem tart össze tisztii kar, vagy alapszabály, csupán a szolgálni kész tagokban soha meg nem lankadó lélek. A tisztikar a következőképpen alakult meg : Elnök : Bakó László. Alelnök : Papp Ferenc. Kar-nagy : Dr. Horváth József. Titkár : Tóth Ferenc Jegyző : Solty János. Pénztáros : Mayer István. Ellenőr : Szabó Géza. Gazda : Horváth Kálmán. Zeneműtáros : Szénássy István. Zászlótartó : Györ-kei Lajos. Ügyész : Dr. Mezei Pál. Orvos : Dr. Bereczik Péter. Választmányi tagok : Csala Sándor, Hatházy István, Hatházy Jenő, Illyés Endre, Mi-lotay Imre, Németh Gyula, Teleki Sándor, Vison-tay József. Póttagok : Benedek Árpád, Miklós Ferenc, Solty Mihály és Dr. Weisz Tivadar.

Hittanvizsgák. A tanév vége közeledvén, azok a növendékek, akik ezzel az évvel befejezik kö-zépiskolai tanulmányaikat, már osztályvizsgát tettek és ennek keretében a hittanból is vizsgáz-tak. Így az elmúlt héten számoltak be tanulmá-nyaikról a fiú- és női felsőkereskedelmi s a fiú és leánygimnáziumok és a tanítóképző ab-szoláló növendékei. Örömmel jelenthetjük, hogy mindannyian jó előmenetelről számoltak be. A jövő hónap elejével a szórványokban is megin-duinak a vizsgáztatások. Így pünköst másod-napján délelőtti 9 órai kezdettel a kisteleki refor-

mátus növendékek adnak bizonyosságot arról, hogy a református anyaszentegyház igazságaiból mennyit sajátítottak el az elmúlt év folyamán.

A czeglédi országos nőikonferencia. Jeleztük és a gyülekezet női tagjainak figyelmét külön fel is hívtuk arra, hogy Czegeleden az Evangéliumi Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége május hó 15—18. napjain országos konferenciát tart. Sajnos csak egynehányan hallották meg a szavunkat s így csupán három leány testvérünk vett részt az áldásos czeglédi konferencián. Ezek G. Nagy, Lenke, Halász Borcsa és Székely Boriska. Egy-egy napot a konferencián töltött Bakó László lelkész és Teleki Sándor segédlelkész. A konferencián az ország minden részéről mintegy 320-an vettek részt s arról bizonyára mind a 320-an csak lelkileg meg gazdagodva távoztak. Nem is említjük a rendezés elsőrendűségét, ahol is a főérdem az általunk is jól ismert Zsengellér Gyuláné urasszonyé. A konferenciával egy időre esett dr. Ravasz László püspök czeglédi canonica visitációja. A püspök ur különben most látogatja végig az egész kecskeméti egyházmegyét, ahova Czegeled is tartozik. Minden lépése és utja egy-egy valóságos diadalmenet.

Személyi hírek: A múlt évi reformációi ünnepeinkről jól ismerjük Csekey Sándor református lelkész atyánkfiát. Most olvassuk, hogy Csekey Sándor a debreczeni Tisza István Tudományegyletem hittudományi karán a rendszeres teológiából „nagy dicsérettel” doktori fokozatot nyert. Egy másik ref. lelkészről, az ismert tollu Hegyaljai Kiss Gézáról szintén olvassuk, hogy a budapesti Pázmány Péter Tudományegyletem bölcsészkarán tett doktori szigorlatot. — A skót egyetemes szabad egyház Edinburgban zsinatra gyűlt össze. A zsinaton a magyar kálvinizmusnak is lesz képviselője, Bojér Elek, ny. szegedi egyetemi tanár, az erdélyi egyházkerület főgondnokának személyében.

A Kálvin-Szövetség új akciója. A reformáció emléktünnepét eddig leginkább csak az iskolák ünnepelték meg. Most a Kálvin-Szövetség minden hivatali igazgalóságot megkeresett, kérve, hogy protestáns alkalmazottaik számára tegyék lehetővé az október 31. melő megünneplését. Az első és eleddig az egyedüli a MÁV elnökhivatala, aki válaszában kijelentette, hogy a kérdésnek készséggel tesz eleget.

A földreform vadhajítása. A kiskunhalasi földbirtokrendezők nem akarják kimélni a kiskunhalasi református főgimnázium birtokait sem és abból 209 holdat kívánnak kisajátítani. Kérdezzük, lehetséges-e ez akkor, amikor minden hold fölé az iskola fenntartására szolgál és a birtoknak minden talpalattja ottani buzgó reformátusok adománya és hagyománya?

A Biblia. A londoni bibliatársaság, amely

sok évtized óta azzal foglalkozik, hogy minden országban és minden nyelven a Bibliát terjeszti, a minap adta ki évi jelentését, amelyből kiderül, hogy a Biblia az a könyv, amelyet a legnagyobb példányszámban nyomnak és a legelőbb vásárolnak. A múlt évben a társaság nem kevesebb, mint tízmillió példányt adott el. A legtöbb nem Európában, nem is Amerikában fogyott el, hanem Kínában, holott ebben az országban a lakosságnak csak igen csekély százaléka keresztyén. A társaság kínai képviselői 4200000 kötetet adtak el, amelynek a legkülönbözőbb kínai tájszólásokon voltak kinyomatva. Ez az eredmény részben a misszionáriusok buzgalmát dicséri. Legkevesebb biblia Oroszországban fogyott el. A szovjetkormány ugyanis megtiltotta a Biblia terjesztését. Ez a tilalom persze nem szüntette meg a falusiak szeretetét a Biblia iránt. Mivel Oroszországban a Biblia nehezen szerezhető meg, nagyon megrágult, de akárhány földműves szívesen odaad egy tehenet, vagy egy lovat a Bibliáért. Kiderül a társaság jelentéséből az is, hogy az utóbbi időben nagyon fogy a Biblia Törökországban, ahol a múlt évben százezer példányt vásároltak. A brit Bibliatársaságnak Londonban székelő vezetősége a legközelebbi jövőben Jeruzsálemben bibliaházat akar építeni. A telket már meg is vásárolta. K. c.

A Magyar Plakát-Misszió első plakátja husvétra 450 hirdetőoszlopon és táblán jelent meg. Nagy betűk kérdezték a járőkelőktől: „Hol töltöd az örökkévalóságot?” Alatta kisebb betűkkel állott az evangélium felelete: „Ugy, szerette az Isten a világot...” (Ján. 3:16.) Az ugyanezen szöveggel a villamoskocsikra szánt 500 kisebb plakátot pénz hiánya miatt eddig nem függeszthette ki a Misszió. 1 és fél millió korona kell hozzá, ki segít összegyűjteni? A plakátokból egyébként a Misszió eladásra is készített: a nagyobb ára tagoknak 1200, másoknak 2400, a kisebbé 400 és 800 korona, ezenfelül a csomagolás és portó. Terjesszük városon és falun!

Hírek az evangélikusoknál.

Istentiszteletek sorrendje: május 24. vasárnap reggel 8-9 óráig a kerületi börtön protestáns rabjainak beszédet tart Tátrai Károly. Az evangélikus iskolában 8-9 óráig vasárnapi iskola elemistások számára, utána egyházi énekóra. A templomban 9-10 ig ifjúsági istentisztelet a középiskolai tanulók részére. A 10 órakor kezdődő rendes istentiszteleten prédikálni fog Tátrai Károly. — Délután 3 órakor az Ev. Leányegylet összejövetelt tart a parochián. A május 17-iki leányegyleti összejövetelen Simon Sárolda imádkozott. Tátrai Károly biblia magyarázatot tartott Máté 7-ik rész 16-26. versek alapján „nem a szavak, de a tettek keresztyénységéről.” Tanulás alá került a Szíven szerinti kíváncsi című egyházi ének.

CSALÁDI KÖR.

Önzetlenség az imádságban.

Tizedik hét. IV. És amikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg. Ne legyetek hát ezekhez hasonlóak, mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek tőle. Ti azért így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek. És ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiétek az ország és a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen. Mert ha megbocsájtjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek a ti mennyei Atyátok. Ha pedig meg nem bocsájtjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsájtja meg a ti vétkeiteket. **Máté. 6. 7—15.**

„Mikor imádkoztok“, — mondja Jézus — „így imádkozzatok: Mi... — „Mi Atyánk“, „a mi mindennapi kenyerünket“, „a mi vétkeinket“ — és így tovább. Figyeld meg, hogy a Mester ezt az imádságot nemcsak nyilvános használatra szánta, amikor sokan együtt imádkoznak; ez az imádság szoros összefüggésben áll azzal a paranccsal, hogy vonuljunk el csendes szobáskánkba, zárjuk be ajtónkat és imádkozunk titkon (Máté 6.6). Még amikor agá nyosságban társalkodik is az ember Istennel, akkor se csak ezt mondja „én“, hanem ezt: „mi“. Hogy milyen mértékben jut uralomra imádságainkban ez a társas öntudat, attól függ, hogy mennyire ismertük fel azokat a szoros kapcsolatokat, melyek minden embert egybekapcsolnak úgy, hogy az egyén nemcsak különálló fonal, hanem az emberi életnek szoros egységbe fűződő szövetének elválaszthatatlan eleme. Egy régi közmondás szerint: „Egy ember még nem ember“. És bizonytalán így van. Minden egyes személyes összeköttetés valóságos áramvezeték egyik életből a másikba. Képzeljük el, hogy mindegyikünknek van körülbelül ezer ismerőse s azok közül mindegyiknek ismét ezer ismerőse és így tovább, végig az egész föld színén. Kitűnik, hogy mindnyájan össze-vissza vagyunk fűzve egymással. Nem választhatunk ki két élő embert a világon, még ha az egyik Newyorkban a Fifth Avenue-n lakik is, a másik pedig Arábia

síkságain, akik között, talán sok kerülő uton, de ki ne lehetne nyomozni ezt az összekapcsoló áramvezeték, ha megfelelő értelmi képességekkel fognánk e munkához. Titkos hatások áradnak mindegyikünkől és előbb, vagy utóbb eljutnak mindenkihez. Nincs olyan boldogság, vagy olyan szenvedés, ami szoros értelemben magánügy volna. Közös szükségletek, közös veszélyek, közös lehetőségek kötik össze az egész emberiséget. Ti azért így imádkozzatok: „Mi...“

Megint előttünk van egy új nap, Atyánk. Amint elindulunk az emberek közé munkánkat elvégezni, s amint érintjük felebarátainknak kezét és életét, óh add, könyörgünk Hozzá, hogy barátai lehessünk az egész világnak. Ments meg attól, hogy egyetlen szívnek is elhervasszuk üde virágzását hirtelen haragunknak vagy titkos gyűlöletünknek perzselő hevével. Vajha sem lenézésünkkel, sem rosszakaratunkkal nem döntőnk meg senkiben a jogos önbecsülést. Segíts meg, hogy felvidithassuk a szenvedőket szeretetünkkel, felvidithessük a csüggedőket reményteljességünkkel és mindenekben megerősíthessük az élet értékének és örömének egészséges érzését. Szabadíts meg az osztálygőgnek halálos métegyétől. Add, hogy minden embernek az arcába testvéri szemekkel nézünk. Ha bárkinek szüksége van reánk, add, hogy vonakodás nélkül nyújtjuk segítségünket, ha csak valamely magasabb kötelesség nem foglal el és add, hogy örvendezzünk abban, hogy módunkban áll embertestvéreinknek segítségére lenni. Amen. Rauschenbush Walter.

Legjobb svájci órák, ékszer, gramfon, lemez, őrnyujtó, villamos zseblámpa stb. — Eladás részletfizetésre is.

Tóth József

műórás, Kölcsey-utca 7.
Szeged legnagyobb javító-műhelye.

Legszebb és legértékesebb ajándék a KÖNYV!

Református szellemű munkákat, mindenféle korban és nemből levők számára; különböző alakú és kötetű bibliákat és zsoltárokat kaphatni a

Lelkész hivatalban a Ref. Irattérjesztésnél.

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházakhoz seg. nevében: Bakó László lelkész.

Nyomtatott Hírlapkiadó- és Nyomdavezetési Rt.-nél Szeged.

Felelős nyomdavezető Sajgó Józ. el.